

Raport z przeprowadzonej ewaluacji w obszarze współpracy szkoły z rodzicami

Zespół ewaluacyjny w składzie: A. Czajkowski, D. Stokłosa, K. Zawarska przygotował i przeprowadził ewaluację dotyczącą współpracy rodziców ze szkołą, ze szczególnym uwzględnieniem współdecydowania rodziców w sprawach szkoły. W procesie ewaluacji wykorzystano następujące narzędzia: ankieta dla rodziców, ankieta dla nauczycieli, wywiad z pedagogiem, wywiad z przedstawicielami Rady Rodziców, obserwację uroczystości i imprez szkolnych oraz obserwacje zebrań z rodzicami. Zebrane informacje pozwoliły na wysunięcie wniosków z ewaluacji i dają obraz na interesujący nas temat i przyczynią się do dalszego planowania rozwoju szkoły.

1. Cele ewaluacji

Rodzice współdecydują w sprawach szkoły i uczestniczą w podejmowanych działaniach w celu podniesienia jakości pracy szkoły.

2. Przedmiot ewaluacji

Rodzice są partnerami szkoły (3.4)

3. Pytania kluczowe

- W jaki sposób szkoła pozyskuje opinie na temat swojej pracy?
- W jaki sposób nauczyciele uwzględniają w swojej pracy opinie rodziców?
- W jakich obszarach szkoła wspiera rodziców w wychowaniu?
- W jakim stopniu znana jest rodzicom ogólna koncepcja pracy szkoły?
- W jaki sposób szkoła angażuje rodziców w realizację zadań szkoły?
- W jakich sprawach szkoły współdecydują rodzice?
- Które działania na rzecz szkoły wynikają z inicjatywy rodziców?
- W jaki sposób szkoła wyróżnia rodziców zaangażowanych w działalność szkoły?
- Jakie szkoła widzi możliwości w obszarze doskonalenia współpracy z rodzicami?
- Jak oceniana jest wzajemna współpraca przez rodziców i nauczycieli?

4. Narzędzia do ewaluacji wewnętrznej

- ankieta dla rodziców
- ankieta dla nauczycieli
- wywiad z pedagogiem
- obserwacja uroczystości i imprez szkolnych
- obserwacja zebrań z rodzicami

5. Określenie próby badawczej

- rodzice uczniów klas I-VI,
- nauczyciele,
- pedagog szkolny

6. Kto i w jaki sposób dokonywał ewaluacji wewnętrznej

- opracowanie ankiety-zespół ewaluacyjny,
- przeprowadzenie badania ankietowego wśród rodziców – wychowawcy klas,
- badanie ankietowe nauczycieli – zespół ewaluacyjny,
- obserwacja-informacje uzyskane od wychowawców klas – zespół ewaluacyjny,
- rozmowa z przedstawicielami rodziców – zespół ewaluacyjny.

7. Przeprowadzenie ewaluacji wewnętrznej

- ankieta dla rodziców – zebranie styczniowe 2012 r.
- ankieta dla nauczycieli – luty 2012 r.
- obserwacja – październik – kwiecień
- rozmowa z przedstawicielami rodziców – luty – kwiecień

INTERPRETACJA WYNIKÓW

1. Odniesienie wyników do pytań kluczowych

W jaki sposób szkoła pozyskuje opinie na temat swojej pracy?

Z przeprowadzonych badań wynika, że rodzice chcą uczestniczyć w życiu szkoły i są pytani przez nauczycieli o sposoby zaangażowania. Szkoła pozyskuje opinie na temat swojej pracy poprzez: rozmowy nauczycieli z rodzicami na zebraniach ogólnych, rozmowy indywidualne, przeprowadzanie ankiet, pośredni poprzez informacje uzyskane od dzieci. Dla rodziców najbardziej dogodną formą przekazywania uwag i wyrażania własnych sądów na temat pracy szkoły są zebrania ogólne. Nauczyciele bardziej cenią sobie rozmowy indywidualne. Obie grupy badanych mniejszą rangę przypisują ankietom.

W jaki sposób nauczyciele uwzględniają w swojej pracy opinie rodziców?

Zdaniem większości nauczycieli i rodziców opinie tych ostatnich są uwzględniane. Mimo to na uwagę zasługuje fakt, że co czwarty z rodziców ma na ten temat inne zdanie. Być może ma to swoje uzasadnienie w sposobie działania nauczycieli, którzy sami przyznają, że uwzględniają w swojej pracy tylko te uwagi i opinie, które uważają za możliwe do realizacji.

W jakich obszarach szkoła wspiera rodziców w wychowaniu?

Szkoła proponuje rodzicom następujące formy wsparcia: rozmowy indywidualne, spotkania w ramach wywiadówek, konsultacje w ustalone dni miesiąca. Jak przyznają sami opiekunowie mają podczas nich możliwość: uzyskać informacje o dziecku, o zespole klasowym i co ważne uzyskać poradę wychowawczą, czy dotyczącą problemów edukacyjnych. Do spotkań z rodzicami nauczyciele w większości przygotowują się, są one zatem zaplanowane i prowadzone zgodnie z przyjętym porządkiem. Zdaniem rodziców na spotkaniach z ogólnych warto poruszyć następujące zagadnienia: przeciwdziałanie zjawiskom przemocy i agresji, przeciwdziałanie problemom wychowawczym, przeciwdziałanie niepowodzeniom szkolnym. Te same kwestie (w nieco zmienionej kolejności) są także istotne dla nauczycieli.

W jakim stopniu znana jest rodzicom ogólna koncepcja pracy szkoły?

W oparciu o przeprowadzone badania można stwierdzić, że rodzice znają ogólną koncepcję pracy szkoły. Za najbardziej ważne elementy misji szkoły uważają: zapewnienie bezpieczeństwa uczniom, wszechstronny rozwój dziecka, poszanowanie tradycji patriotycznych, wyrównywanie szans edukacyjnych. Ten ostatni element jest wskazywany przez nauczycieli, jako najbardziej istotny. Prawie nikt z ankietowanych rodziców nie wymienił żadnych istotnych elementów pracy szkoły innych niż określonych w kwestionariuszu.

W jaki sposób szkoła angażuje rodziców w realizację zadań szkoły?

Główną formą angażowania rodziców w realizację zadań szkoły jest zapraszanie ich do udziału w szkolnych i klasowych uroczystościach. O każdym takim wydarzeniu są informowani pisemnie, często za pośrednictwem dzieci, przez nauczycieli i wychowawców. Imprezami, w które rodzice włączają się najchętniej są: ślubowanie klas I, wycieczki, wigilia klasowa, Dzień Dziecka. W opinii nauczycieli rodzice chętnie uczestniczą w imprezach klasowych i szkolnych czy wykonują drobne prace na rzecz klasy i szkoły, natomiast trudniej przychodzi im wspierać szkołę finansowo. Wydaje się, że ten obszar daje zarówno szkole, jak i rodzicom spore możliwości do zaangażowania i wypracowania schematów działania, które stworzyłyby pozytywny klimat i przyczyniły się do podniesienia jakości pracy placówki.

W jakich sprawach szkoły współpracują rodzice?

Rodzice mogą współpracować i współdecydować w następujących obszarach związanych z życiem szkoły: ośrodkach finansowych gromadzonych przez rodziców, o zajęciach dodatkowych, o programie i metodach wychowawczych szkoły, o zajęciach wyrównawczych

o wycieczkach szkolnych, o uroczystościach szkolnych. W wypowiedziach rodziców na pierwszym miejscu umieszczony był postulat dotyczący gospodarowania środkami finansowymi. Nauczyciele na początku listy spraw do wykonania przez rodziców widzą pomoc w organizacji i przebiegu wycieczek szkolnych, organizacji imprez klasowych i szkolnych.

Które działania na rzecz szkoły wynikają z inicjatywy rodziców?

Przedstawiciel Rady Rodziców podkreśla, że inicjatorem wielu działań na terenie szkoły są Dyrektor Szkoły i Grono Pedagogiczne. Obserwacja uroczystości i imprez klasowych pozwala na stwierdzenie, że większość z nich ma swoje źródło w pomysłach nauczycieli. Nie ma chyba imprezy, za którą od początku do końca odpowiedzialni byłiby rodzice.

W jaki sposób szkoła wyróżnia rodziców zaangażowanych w działalność szkoły?

Ni w wszyscy rodzice znają sposoby wyróżniania osób zaangażowanych w pracę rzecz klasy i szkoły. Większość z badanych uważa, że powinno mieć ono raczej formę podziękowania na piśmie, a nie drobnego prezentu. Wśród propozycji doceniania pracy na rzecz szkoły pojawiły się m.in. pomysły: umieszczania informacji na tablicy informacyjnej, podziękowań w formie laurki wykonanej przez dziecko czy wręczenia listu gratulacyjnego.

Jakie szkoła widzi możliwości w obszarze doskonalenia współpracy z rodzicami?

Doskonalenie współpracy z rodzicami wymaga od szkoły mądrego angażowania ich w różnorodne działania i inicjatywy podejmowane w ciągu roku szkolnego. Dużą rolę mają tu do odegrania szczególnie wychowawcy klas, którzy w związku z pełnioną funkcją mają możliwość częstszych kontaktów z rodzicami. Warto powierzać im zadania związane z wydarzeniami z życia klasy, uwzględniając fakt, że chętnie biorą w nich udział. Doskonalenie współpracy to także poszukiwanie nowych sposobów komunikowania się i wymiany informacji. Takimi nowymi formami mogą być poczta elektroniczna, rozmowy telefoniczne w obszarze komunikowania się oraz spotkania wychowawca-rodzic-uczeń w obszarze rozwiązywania problemów wychowawczych.

Jak oceniana jest wzajemna współpraca przez rodziców i nauczycieli?

Obopólna współpraca oceniana jest raczej pozytywnie tak przez rodziców, jak i przez nauczycieli. Warto podjąć działania, by poprzez nowe inicjatywy i lepszą współpracę szkoły i rodziców przyciągnąć do siebie 20% rodziców, którzy w chwili badania swoją współpracę ze szkołą oceniali ani dobrze, ani źle.

2. Wyniki dobre i zadawalające

- z wypowiedzi badanych grup wynika, że w środowisku szkolnym jest przepływ informacji pomiędzy nauczycielami i rodzicami
- znaczna część informacji na temat pracy szkoły pozyskiwana jest podczas kontaktów osobistych między nauczycielami i rodzicami
- większość rodziców ma poczucie tego, że szkołą uwzględnia ich opinie w swojej pracy
- skuteczny jest przekaz informacji podczas zebrań dotyczących osiągnięć w nauce i frekwencji, problemów wychowawczych
- nauczyciele planują przebieg spotkania z rodzicami
- rodzice mają poczucie współdecydowania o sprawach szkoły w zakresie wycieczek szkolnych
- wzajemna współpraca pomiędzy rodzicami, nauczycielami jest oceniana wysoko w skali pięciopunktowej
- rodzice zgłaszają się do pedagoga z problemami wychowawczymi i wspólnie ustalają działania zmierzające do rozwiązywania problemu
- pedagog szkolny udziela rodzicom pomocy w ramach posiadanych kompetencji lub kieruje zainteresowanych do odpowiednich instytucji
- Rada Rodziców współpracuje z dyrektorem szkoły, opracowuje plany wspólnych działań
- inicjatorem działań na rzecz szkoły jest dyrektor oraz grono pedagogiczne

3. Wyniki wymagające poprawy

- nie wszyscy rodzice znają koncepcję pracy szkoły
- niewielkie zaangażowanie rodziców w uroczystości i imprezy szkolne (wigilia, Dzień Dziecka, dyskoteki)
- nie wszyscy rodzice są poinformowani, w jaki sposób szkoła wyróżnia rodziców angażujących się w życie szkoły
- badani proponują inne formy współpracy np. rozmowy telefoniczne, e-mail, spotkania wychowawca-rodzic-uczeń,
- rodzice zwracają uwagę na to, aby kwestie dotyczące trudności wychowawczych konkretnych uczniów omawiać indywidualnie, a nie na forum ogólnym, klasowym
- rodzice wskazują ankiety, jako sposób wypowiedzania się o pracy szkoły, jednak nie wszyscy dokładnie je wypełniają

- niepokojące są sytuacje, że rodzice widzą problemy wychowawcze, ale sami nie podejmują żadnych działań celem zmiany niekorzystnej sytuacji
- zbyt mała liczba rodziców jest zaangażowana w organizację imprez na terenie placówki

WNIOSKI I REKOMENDACJE

- rodzice powinni zostać zapoznani z wynikami uzyskanymi w badanym obszarze
- należy zachęcać rodziców do aktywnego udziału w życiu szkoły i angażować podczas uroczystości i imprez szkolnych
- rodzice oraz nauczyciele powinni znać koncepcję pracy szkoły, aby wspólnie się wspomagać w realizacji zadań
- zainteresowani powinni wiedzieć, jak szkoła dziękuje rodzicom zaangażowanym w pracę na rzecz szkoły
- należy zachęcać rodziców do wyrażania opinii na temat pracy szkoły podczas kontaktów indywidualnych i badań ankietowych (informacje we wnioskach do protokołu przebiegu spotkania z rodzicami)
- opracowanie wspólnego planu pracy i zapoznanie z nim wszystkich rodziców